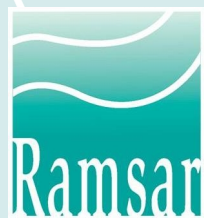

Forvaltningsplan for Vikaleiret fuglefredningsområde i Inderøy kommune

2019–2029

Tittel : Forvaltningsplan for Vikaleiret fuglefredningsområde i Inderøy kommune. 2019–2029

Dato : 03.07.2019

Forfatter : Veronica Myhr Stavnås

Rapportnummer : Rapport 9 - 2019

ISBN : 978-82-8397-018-0

Emneord : fuglefredningsområde
Trondheimsfjorden våtmarkssystem
Ramsar
Inderøy kommune

Utgiver : Fylkesmannen i Trøndelag, Klima- og miljøavdelingen

Antall sider : 32

Ansv. sign : Bjørnar Wiseth

Sammendrag : Forvaltningsplanen beskriver mål, verdier, brukerinteresser og tiltak i Vikaleiret fuglefredningsområde. Planen beskriver også retningslinjer for bruk av området innenfor verneforskriftens rammer.

Vikaleiret fuglefredningsområde er et viktig leveområde for marint tilknyttede fuglearter, og spesiell verdi knytter seg til området som hvile- og beiteområde for vade- og andefugler. Verneområdet fikk Ramsarstatus i 2014 og er en del av Trondheimsfjorden våtmarkssystem.

Planen skal revideres hvert 10. år, men kan revideres tidligere ved behov.

Forsidefoto: Fylkesmannen i Trøndelag

Innhold

1 Innledning.....	4
Vikaleiret (VV00002248).....	4
1.1 Om forvaltningsplanen	4
1.2 Forvaltningsmyndighetens oppgave	5
2 Områdefakta	5
2.1 Internasjonale forpliktelser	5
2.2 Ramsar-tekst.....	5
2.3 Bernkonvensjonen-tekst.....	7
3 Natur	7
3.1 Beskrivelse	7
3.2 Naturtyper beskrivelse.....	7
3.3 Arter beskrivelse	8
3.4 Rødlisterarter beskrivelse	8
3.5 Negativ påvirkning beskrivelse	8
4 Bruk-historikk.....	9
4.1 Eierstruktur	9
4.2 Restriksjonsområder	9
4.3 Friluftsliv.....	9
5 Forvaltning.....	9
5.1 Innledning	9
5.2 Bevaringsmål.....	9
5.3 Tiltaksplan	10
5.4 Skjøtselsplan.....	10
5.5 Besøksforvaltning	10
5.6 Forvaltningsutfordringer.....	10
5.7 Naturmangfoldloven	11
5.8 Verneforskrift URL	11
5.9 Sentrale føringer	11
5.10 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer.....	11
6 Kunnskapsgrunnlag	12
7 Vedlegg.....	12

1 Innledning

Vikaleiret (VV00002248)

Godkjent av	Fylkesmannen i Trøndelag, Klima- og miljøavdelingen
Oppstartsdato	03.05.2018
Planlagt revisjon	03.07.2029
Sametingskonsultasjon	
Godkjent dato	03.07.2019
Høringsdato	18.01.2019

ephorte saksnummer	2017/2344
Forvaltningsmyndighet	Fylkesmannen i Trøndelag
Forvaltningsmyndighetstype	Fylkesmann
Oppsyn	http://www.naturopsyn.no/lokalkontorer/
Fylker	Trøndelag
Kommuner	Inderøy
Verneform	dyrefredningsområde
Verneplan	Verneplan for sjøfugl
Vernet dato	19.12.2003

1.1 Om forvaltningsplanen

Det ble meldt oppstart av forvaltningsplanarbeidet 4. april 2017. Forvaltningsplanprosessen startet med et felles oppstartsmøte på rådhuset i Levanger 4. mai 2017 for ni fuglefredningsområder i Ramsarområdet Trondheimsfjorden våtmarkssystem. De ni områdene er; Lundleiret (Steinkjer), Vikaleiret (Inderøy), Bjørga (Verdal), Tynesfjæra (Levanger), Eidsbotn (Levanger), Alnes (Levanger), Falstadbukta (Levanger), Vinnan og Velvängen (Stjørdal) og Vikanbukta (Stjørdal). I tillegg består Trondheimsfjorden våtmarkssystem av tre naturreservater; Ørin (Verdal), Rinnleiret (Verdal og Levanger) og Gaulosen (Trondheim og Melhus). Det finnes fra før en forvaltningsplan for Gaulosen naturreservat. Forvaltningsplanen for Vikaleiret fuglefredningsområde er utarbeidet av Fylkesmannen i Trøndelag.

Formålet med fredningen er å ivareta fuglelivet og dets leveområder i et viktig fjære-, land- og gruntvannsområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv som er viktig for fuglenes livsmiljø. Området er et viktig leveområde for marint tilknyttede fuglearter i en region med stor menneskelig aktivitet. Spesiell verdi knytter seg til området som hvile- og beiteområde for vade- og andefugler, og som hekkeområde for sjøfugl. Forvaltningsplanen er utarbeidet innenfor verneforskriftens rammer og skal fungere som et praktisk hjelpemiddel for forvaltningsmyndigheten. Formålet med

forvaltningsplanen er å etablere helhetlige forvaltningsordninger for å ivareta verneverdiene. Planen skal revideres hvert 10. år, men kan revideres tidligere ved behov.

1.2 Forvaltningsmyndighetens oppgave

Forvaltningsmyndigheten har ansvaret for den daglige forvaltningen av området. Siden verneområdet inngår i Ramsarområdet Trondheimsfjorden våtmarkssystem, er forvaltningsmyndigheten forpliktet til å rapportere til Miljødirektoratet dersom den økologiske tilstanden i står i fare for å bli dårligere. Forvaltningsmyndigheten har ansvaret for å sette i verk nødvendige tiltak for å bevare verneverdiene og den økologiske tilstanden. Forvaltningsmyndigheten behandler også dispensasjonssøknader etter verneforskriften og naturmangfoldloven § 48.

2 Områdefakta

Landareal (daa)	24
Sjøareal (daa)	435
IUCN-status	IUCN_IV
Ramsar-status	Ja
Emerald-status	Ja

2.1 Internasjonale forpliktelser

Flere internasjonale miljøavtaler har betydning for forvaltning av verneområder i Norge. Mange av miljøavtalene er underlagt FN, fordi et grenseløst samarbeid er nødvendig for å løse problemer som arter seg likedan i mange land.

Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) er en global avtale om bevaring og bærekraftig bruk av biologisk mangfold. Formålet med konvensjonen er tredelt: å bevare det biologiske mangfoldet, sikre bærekraftig bruk av biologiske ressurser og en rimelig og rettferdig fordeling av fordelene som følger av utnyttelse av genetiske ressurser. Konvensjonens arbeid er organisert for å kunne oppnå disse tre målene globalt og nasjonalt.

Bonnkonvensjonen gir beskyttelse av trekkende arter av ville dyr. Konvensjonen er en rammeavtale som for mange arter først blir forpliktende gjennom spesialavtaler. I første rekke omfattes trekkende arter og bestander av slike som regelmessig krysser nasjonale grenser.

2.2 Ramsar-tekst

Trondheimsfjorden våtmarkssystem er et Ramsarområde. Konvensjonen om vern av våtmarker, Ramsarkonvensjonen, trådte i kraft 21. desember 1975 med formål å beskytte våtmarksområder generelt og særlig som leveområde for vannfugler. Etter hvert har målsetningen blitt utvidet, og omfatter i dag ivaretagelse av våtmarker både som leveområde for flora og fauna, og som viktig naturressurs for mange mennesker. Miljødirektoratet er norsk vitenskaps- og forvaltningsmyndighet for konvensjonen. Konvensjonen har i dag tre hovedpilarer:

- å forvalte internasjonalt viktige våtmarksområder (Ramsarområder) slik at deres økologiske funksjoner opprettholdes.
- å sørge for bærekraftig bruk ('wise use') av våtmarker generelt i forvaltning og arealplanlegging, herunder bl.a. kartlegge og gjennomføre verneplaner for våtmarker.
- å delta i internasjonalt samarbeid om våtmarker – for eksempel bistandssamarbeid.

Trondheimsfjorden våtmarkssystem fikk status som Ramsarområde i 2002, men ble utvidet med 9 fuglefredningsområder i 2014. Ramsarområdet oppfyller følgende kriterier:

- Kriterium 1: De skjermede områdene langs Trondheimsfjorden er representative marine tidevanns-våtmarker for denne bio-geografiske regionen.

- Kriterium 2: Verneområdene som inngår i Ramsarområdet er viktig for flere rødlistede arter, særlig for vannfugl under trekket. Områdene har også verdi for overvintrende fugl, invertebrater og planter. Blant de vanligste rødlistede artene i områdene finner vi: EN (sterkt truet): vasskrans, svarthalespove, makrellterne brushane og stor elveedderkopp. VU (sårbar): tindvedkjuke, bergand, sanglerke, sædgås, teist (overvintrer og hekker) og oter. NT (nær truet): mandelpil. Rødlitestatus er hentet fra den nasjonale rødlista fra 2015.

- Kriterium 4: Områdene er livsviktige for både fugl på trekk og det store antallet overvintrende dykkender, dykkere og lappdykkere av østlig opprinnelse. Den lokale populasjonen av dykkender (e.g. ærfugl) er også avhengig av disse områdene. Flere av områdene har små populasjoner av ærfugl, i noen finner vi også noen få sjøorrer (NT), kvinender, silender og laksender.

Svalbardpopulasjonen av kortnebbgås (*Anser brachyrhynchus*) har sin viktigste hvile- og rasteplass i Trondheimsfjorden, mellom hekke- og myte-områdene på Spitsbergen og overvintringsområder i Danmark, Belgia og Nederland.

- Kriterium 5: Omtrent 73 900 (2013) kortnebbgjess bruker våtmarkene og nærliggende dyrkamark i nordre del av Trondheimsfjorden regelmessig under trekket. I flere av verneområdene som inngår i Ramsarområdet er observert 3000-10 000 gjess på det meste, men sannsynligvis er det snakk om mer enn 20 000 gjess til sammen. I tillegg kommer tusenvis av dykkender (e.g. 2000–2500 ærfugl ved Gaulosen og Ørin), samt vadere under høst- og vår-trekket.

- Kriterium 6: Nærmest hele Svalbard-populasjonen av kortnebbgås (73 900 av 81 500 individer i 2013) bruker områdene i Trondheimsfjorden våtmarkssystem som oppsamlingsområder om våren og høsten. Vi finner også et stort antall ærfugl her, særlig i Vinnan og Velvängen fuglefredningsområde om våren. Her er det flere tellinger av ærfugl som overgår 1 %-nivået (4250 individer), med et maksimum på 5000 individer, men det finnes også et høyt antall ærfugl i de andre verneområdene. Det totale antallet overvintrende ærfugl i Trondheimsfjorden er estimert til å være mellom 15 000 og 20 000 individer, men dette inkluderer også områder utenfor Ramsarområdet.

- Kriterium 8: Den lokale populasjonen av sild i Trondheimsfjorden er viktig, bl.a. for hekkende og trekkende dykkender, da disse blant annet spiser rogn som er avsatt langs kysten om våren. Ørin, Gaulosen og Vinnan og Velvängen er gyteområder for Trondheimsfjordsilda. Villaks og sjøørret bruker noen av Ramsarområdene som migrasjonsområder. Sjøørreten bruker noen av områdene som næringssøksområder.

Norge har forpliktet seg til å sikre den økologiske funksjonen til våre 63 Ramsarområder gjennom bærekraftig forvaltning som bygger på beste tilgjengelige kunnskap om områdenes verdier og

tålegrenser. Forvaltningsplaner skal utarbeides for samtlige områder, og kontroll og overvåking skal gjennomføres inne i områdene og i tilgrensende influensarealer og buffersoner. Hvert tredje år rapporterer medlemslandene til Ramsarkonvensjonen om status for de utpekte Ramsarområdene. Videre er det krav om løpende rapportering ved eventuell risiko for endringer i økologisk karakter, tilstand eller status i Ramsarområdene.

2.3 Bernkonvensjonen-tekst

Vikaleiret er et område i Emerald Network. Dette er et nettverk av lokaliteter fra Russland vest for Ural, over hele Europa samt Nord-Afrika, som skal bidra til å ta vare på arter og naturtyper som trenger beskyttelse over større områder og i flere land for å overleve. Bernkonvensjonen verner europeiske arter av ville planter og dyr og deres naturlige leveområder. Etablering av Emerald Network er ett av konvensjonens virkemidler for å oppnå dette. Norge har ansvar for bidra til å utpeke områder for å beskytte om lag 130 arter og 50 naturtyper. I tillegg har vi mulighet til å foreslå flere arter og naturtyper inn i det økologiske nettverket. Prosessen med å etablere nettverket startet i 2007. Siden da har mange fagmiljøer og eksperter gitt råd om hvilke arter og naturtyper som Norge bør nominere til nettverket. De utpekte Emerald-områdene må beskyttes og forvaltes slik at artene og naturtypene overlever på lang sikt. Hvert sjetten år må de land som har et nettverk rapportere til Bernkonvensjonen, for å vise om det fungerer etter hensikten.

3 Natur

3.1 Beskrivelse

Vikaleiret er ei mudderfjære som ligger mellom Hundstangen og Vikaholmen SV av Sund i Inderøy kommune. Lokaliteten omfatter ca. 1,7 km strandsone, samt fjære- og gruntvannsområder inntil 500 m fra strandlinjen. Det tilgrensende landareal består hovedsakelig av jordbrukslandskap.

Vikaleiret er en trekklokalitet som kan sidestilles med de andre større leirområdene innerst i Trondheimsfjorden. Typisk for lokaliteten er stor årsvariasjon i mengden gjestende trekkfugler. Variasjonen synes å være væravhengig. I år med dårlig vær i trekktiden, er det en tendens til opphoping av fugl på Vikaleiret. Området har særlig stor betydning for vadere under vårtrekket. M.a. er bemerkelsesverdige konsentrasjoner av storspove observert. Området har dessuten stor betydning for sjøorre og ærfugl. Ærfugl benytter området året rundt (myting, overvintring, næringsområde for lokal hekkefugl). For denne arten har Vikaleiret en klar samfunksjon med Straumen og Borgenfjorden.

3.2 Naturtyper beskrivelse

Det er registrert flere svært viktige naturtyper (verdi A) i verneområdet, herunder strandeng og strandsump, bløtbunnsområder og ålegrassamfunn. Dette er produktive naturtyper som er viktige næringsøk-områder for sjøfugler. Ålegrasenger inneholder flere spesialiserte arter og samfunn, og større forekomster av slike undervannsenger er sjeldne. Ålegrasenger er svært produktive og regnes som viktige marine økosystemer på verdensbasis. Strandenga er viktig som rasteplass for flere fugler.

På Hundstادتangen (utenfor verneområdet) er det registrert vårmure (NT) og tindved, samt ellers interessant flora. I skogen skal det være funnet vårarve, sylsmåarve og åkerveronika (i følge Anon

1947). Dette er i så fall nordligste funn i landet for de to førstnevnte, men det er noe usikkert om dette virkelig er tilfelle, da registreringene er gamle (Bratli 2000).

På hestebeitet i søndre del av verneområdet finnes det to små forekomster av bukkebeinurt (NT). Engstorkenebb finnes også i dette området, samt generelt spredt i øvre driftsvollsoner. Dette er planter knyttet til kulturbetinget strandeng, og er trolig regionalt sett sterkt truet. (Alvereng mfl. 2017)

3.3 Arter beskrivelse

Vikaleiret er et viktig hvile- og beiteområde for vade- og andefugler. Området har særlig betydning for vadefugler under vårtrekket. Det har blant annet vært observert et høyt antall av storspove (VU) i dette området. Området benyttes av ærfugl (NT) året rundt. Vedlagt ligger en liste over alle fuglearter som er observert i Vikaleiret. Dataene er hentet fra Artsdatabanken.

3.4 Rødlistearter beskrivelse

Vedlagt ligger en liste over alle rødlista fuglearter som er observert i Vikaleiret de siste 10 årene. Dataene er hentet fra Artsdatabanken. Lista viser at det er flere arter som er "gjengangere" i Vikaleiret, herunder ærfugl, storspove og sjøorre.

Ærfugl (NT) bruker området hele året, både til myting, overvintring og som næringsområde for lokale hekkefugler. Hekkebestanden av ærfugl har gått sterkt tilbake på landsbasis, særlig på strekningen Trøndelag - Lofoten. Ærfuglen dykker etter krepsdyr og muslinger (hovedsakelig blåskjell) på relativt grunt vann (vanligvis ned til 10 meter, men den kan dykke ned til 40 m dyp).

Storspove (VU) er ofte observert i Vikaleiret i mars, men har også blitt observert om senhøsten og vinteren (ikke alle trekker). Strandenga er viktig som rasteområde for Storspove. Strandenga kan også fungere som hekkeplass, men det er ikke observert hekkende storspove i Vikaleiret.

Sjøorre (VU) overvintrer på norskekysten, blant annet i Trondheimsfjorden og Vikaleiret. Det er estimert at det overvintrer ca. 30 000 sjøorrer langs norskekysten, med hovedtyngde på Trøndelagskysten. Hekking foregår ved ferskvann. Vinterstid livnærer sjøorren seg av bløtdyr som muslinger, krepsdyr og manglebørsteormer. Det er registrert en signifikant nedgang i bestandene av sjøorre i overvintringsområdene i Midt- og Nord-Norge. I Agder og Troms er det imidlertid registrert en økning i overvintringsbestandene.

3.5 Negativ påvirkning beskrivelse

Det er registrert flere fremmede plantearter i strandenga i Vikaleiret. Disse vil utgjøre en trussel mot strandenga som fuglehabitat dersom de brer seg og fortrenger den naturlige stedegne vegetasjonen. I tillegg utgjør marint søppel en konstant risiko for fuglelivet.

4 Bruk-historikk

4.1 Eierstruktur

Verneområdet strekker seg over seks private eiendommer med fire forskjellige grunneiere. En av disse eiendommene er fritidseiendom, resten er landbruks-/boligeiendommer. I tillegg er Sund folkehøgskole grunneier på en liten del av verneområdet tilknyttet idrettsbanen.

4.2 Restriksjonsområder

Det er ikke ferdselsrestriksjoner i Vikaleiret fuglefredningsområde, men hunder skal holdes i bånd hele året.

4.3 Friluftsliv

Verneområdet grenser til det statlig sikra friluftsområdet på Sundsand. Dette er et område som er tilrettelagt for allmennheten og mye brukt. Sund folkehøgskole ligger rett ovenfor fjæra i Vikaleiret, og området benyttes som nærturterreng for elever og lærere tilknyttet folkehøgskolen.

5 Forvaltning

5.1 Innledning

Forvaltningen av verneområdet består blant annet av å utføre tiltak for å ivareta eller bedre naturtilstanden. Dette gjøres gjennom skjøtsel og andre fysiske tiltak, samt skilting, tilrettelegging og informasjon til de som besøker området. Forvaltningsmyndigheten søker Miljødirektoratet om midler til tiltak i verneområder. Målet er å bevare området som en god lokalitet for sjøfugl. I Vikaleiret fuglefredningsområde er det områdets verdi som beite- og hvileområde for sjøfugl som er den viktigste verneverdien. Forvaltningsmyndighetens oppgave i Vikaleiret er derfor å sørge for at områdets kvaliteter for sjøfugl opprettholdes. Viktige tiltak i dette området er søppelrydding og bekjempelse av fremmede arter.

5.2 Bevaringsmål

ID	Bevaringsmål- tekst	Tilstands- variabel	NiN- natur- typer	Målt tilstand	Opprettet	Visningsfelt
VV0000224 8 + 2418	Kjempespringfrø 2			2 (God)	30.11.2015	https://natstat.miljodirektoratet.no/Area/FactPage/99204?bevaringsmallID=2418

5.3 Tiltaksplan

ID_TILTAK	Pri	TEMA	BESKRIVELSE	Dato ferdig
ID_TILVV00002248_000000002	1	Søppelrydding	Det bør ryddes søppel i verneområdet minst én gang i året, helst før 15. april (vårtrekket). Skoleklasser kan engasjeres til å gjøre denne jobben.	
ID_TILVV00002248_000000001	2	Fremmede arter	Fjerne kjempespringfrø fra verneområdet. Det bør undersøkes/luke årlig.	
ID_TILVV00002248_000000003	3	Fremmede arter	Fjerne gullregn og rødhyll fra verneområdet.	

5.4 Skjøtselsplan

Ikke behov for plan.

5.5 Besøksforvaltning

Plan utarbeidet og ligger som vedlegg.

5.6 Forvaltningsutfordringer

Marint søppel:

Marint søppel er en utfordring langs hele kysten. I områder med stor verdi for sjøfugl er det ekstra viktig å holde området fritt for søppel. Plast er skadelig for fuglene da de kan spise det eller sette seg fast i det. Det vil være viktig å jevnlig rydde verneområdet for søppel i årene som kommer. Det bør legges opp til en større ryddedugnad på våren før 15. april. Det er mulig å engasjere skoleklasser til denne jobben.

Fremmede arter:

Fremmede arter fortrenger stedegne arter som er en del av fuglenes næringstilgang. Det er derfor viktig å bekjempe fremmede arter i naturreservatet, og i hvert fall hindre at de sprer seg. I 2013 og 2014 engasjerte Fylkesmannen to sommervikarer som registrerte fremmede arter i flere verneområder. Kart fra rapporten ligger vedlagt. I følge rapporten finnes kjempespringfrø, gullregn og rødhyll i Vikaleiret fuglefredningsområde. Bestanden av kjempespringfrø har gått ned, men det vil fortsatt være viktig å følge med utviklingen og jevnlig befare området (samt luke dersom en ser nye planter). Dette kan gjøres i forbindelse med oppfølging av bevaringsmål.

5.7 Naturmangfoldloven

Dette avsnittet beskriver hvordan miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 7–12 har blitt brukt til å utforme forvaltningsplanen. De sentrale prinsippene er naturmangfoldloven §§ 8–12, som ifølge § 7 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 står sentralt i utformingen av forvaltningsplanen. Under denne paragrafen står det at beslutninger som påvirker naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap. Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i Vikaleiret er beskrevet under "Natur". Kunnskapen er hentet fra blant annet Naturbase og Artsdatabanken. Denne kunnskapen er bakgrunnen for kapittelet som omhandler forvaltning. Basert på registreringene av sjøfugl i naturreservatet og eksisterende kunnskap om deres levevis, samt nasjonale og internasjonale bestandsstauer, har Fylkesmannen vurdert at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i fuglefredningsområdet er godt. Grunnet et godt kunnskapsgrunnlag har føre-var-prinsippet i § 9 blitt tillagt lite vekt under utformingen av forvaltningsplanen.

Den samlede belastningen på økosystemet (jf. § 10) vurderes her over et større område, da sjøfugler gjerne trekker over større arealer. Det er stort press på elvedeltaer og bløtbunnsområder i sentrale områder i Trondheimsfjorden, men gjennom verneplanen for sjøfugl ble flere av disse bløtbunnsområdene vernet. Vikaleiret sees derfor i sammenheng med de andre fuglefredningsområdene i Trondheimsfjorden, og forvaltningen skal i følge forvaltningsplanen legges opp for å bevare lokalitetens kvaliteter trekkende-, hekkende- og overvintrende sjøfugler.

5.8 Verneforskrift URL

<http://www.lovdatabank.no/for/lf/mv/xv-20031219-1702.html>

5.9 Sentrale føringer

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 gjelder istedenfor den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften (jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77).

5.10 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

Tema	Forskriftsreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Bruk av drone	§ 3 nr. 5	Bruk av motor på modellfly og modellfly i verneområdet, herunder bruk av drone, er ikke tillatt.
Midlertidig oppankring	§ 4 nr. 3	Verneforskriften er ikke til hinder for midlertidig oppankring/fortøyning. Med midlertidig menes noen dager. Dersom oppankringens/fortøyningens varighet overstiger en uke regnes det ikke som midlertidig og bør omsøkes.

Tema	Forskriftsreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Motorisert ferdsel	§ 3 nr. 5, § 4 nr. 11 og 13	Motorisert ferdsel er forbudt både på land og sjø. Forbudet gjelder ikke ferdsel med båt i forbindelse med yrkesfiske, og utsetting av båt på egen grunn, med bruk av båtens motor til og fra opplagsplassen.

6 Kunnskapsgrunnlag

Forfatter	År	Tittel	Utgiver	Kobling
Alvereng, P., mfl.	2017	Basiskartlegging i Nord-Trøndelag 2016. kartlegging av naturtyper i utvalgte verneområder etter NiN-2.1-metodikk.	Miljøfaglig Utredning rapport 2017-11, ISBN 978-82-8138-875-8	http://www.borchbio.no/MFURapporter/MU2017-11-BASISKARTLEGGING_I_NO_RD-TROENDELAG_2017-SLUTTRAPPORT.PDF
Bratli, H.	2000	Biologisk mangfold i Inderøy kommune. NIOS rapport 4/2000	NIBIO	
Kasperse n, T. E. & Einvik, K	1997	Utkast til verneplan for sjøfuglområder i Nord-Trøndelag. Rapport 1997-3: 1-221	Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvern avdelingen	http://gint.no/fmnt/rapport/pdf/1997_3.pdf

7 Vedlegg

FILVEDLEGG

Dokument nr	Lagt til	Tema	Eksternt opphav	Internt opphav
1	15.05.2018	Fuglearter		
2	15.05.2018	Rødlistearter		
3	10.05.2019	Besøksstrategi		Ja

KARTVEDLEGG

Dokument nr	Lagt til	Tema	Eksternt opphav	Internt opphav
4	16.05.2018	Fremmede arter		
5	16.11.2017	Oversiktskart Trondheimsfjorden våtmarkssystem	https://rsis.ramsar.org/	

Fuglearter observert i Vikaleiret fuglefredningsområde

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Status
alke	<i>Alca torda</i>	Sterkt truet (EN)
bergirisk	<i>Carduelis flavirostris</i>	Nær truet (NT)
blåmeis	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Livskraftig (LC)
bokfink	<i>Fringilla coelebs</i>	Livskraftig (LC)
brunnakke	<i>Anas penelope</i>	Livskraftig (LC)
brushane	<i>Calidris pugnax</i>	Sterkt truet (EN)
dverglo	<i>Charadrius dubius</i>	Nær truet (NT)
dvergspett	<i>Dendrocopos minor</i>	Livskraftig (LC)
fiskemåke	<i>Larus canus</i>	Nær truet (NT)
gluttsnipe	<i>Tringa nebularia</i>	Livskraftig (LC)
gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>	Livskraftig (LC)
gravand	<i>Tadorna tadorna</i>	Livskraftig (LC)
grønnfink	<i>Carduelis chloris</i>	Livskraftig (LC)
gråfluesnapper	<i>Muscicapa striata</i>	Livskraftig (LC)
grågås	<i>Anser anser</i>	Livskraftig (LC)
gråhegre	<i>Ardea cinerea</i>	Livskraftig (LC)
gråmåke	<i>Larus argentatus</i>	Livskraftig (LC)
gråspurv	<i>Passer domesticus</i>	Livskraftig (LC)
gråstrupedykker	<i>Podiceps grisegena</i>	Ikke egnet (NA)
gråtrost	<i>Turdus pilaris</i>	Livskraftig (LC)
gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	Nær truet (NT)
havelle	<i>Clangula hyemalis</i>	Nær truet (NT)
havørn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Livskraftig (LC)
heilo	<i>Pluvialis apricaria</i>	Livskraftig (LC)
hettemåke	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Sårbar (VU)
horndykker	<i>Podiceps auritus</i>	Sårbar (VU)
hvitkinngås	<i>Branta leucopsis</i>	Livskraftig (LC)
jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	Livskraftig (LC)
kaie	<i>Corvus monedula</i>	Livskraftig (LC)
kjøttmeis	<i>Parus major</i>	Livskraftig (LC)
krikkand	<i>Anas crecca</i>	Livskraftig (LC)
kråke	<i>Corvus cornix</i>	Livskraftig (LC)
kvinand	<i>Bucephala clangula</i>	Livskraftig (LC)
lappspove	<i>Limosa lapponica</i>	Livskraftig (LC)
linerle	<i>Motacilla alba</i>	Livskraftig (LC)
løvmeis	<i>Poecile palustris</i>	Livskraftig (LC)
makrellterne	<i>Sterna hirundo</i>	Sterkt truet (EN)
myrsnipe	<i>Calidris alpina</i>	Livskraftig (LC)
nøttekråke	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	Livskraftig (LC)
nøtteskrike	<i>Garrulus glandarius</i>	Livskraftig (LC)
pilfink	<i>Passer montanus</i>	Livskraftig (LC)
rødstilk	<i>Tringa totanus</i>	Livskraftig (LC)

rødstrupe	<i>Erithacus rubecula</i>	Livskraftig (LC)
rødvingetrost	<i>Turdus iliacus</i>	Livskraftig (LC)
sangsvane	<i>Cygnus cygnus</i>	Livskraftig (LC)
siland	<i>Mergus serrator</i>	Livskraftig (LC)
sjøorre	<i>Melanitta fusca</i>	Sårbar (VU)
smålom	<i>Gavia stellata</i>	Livskraftig (LC)
småspove	<i>Numenius phaeopus</i>	Livskraftig (LC)
snøgås	<i>Chen caerulescens</i>	Potensielt høy risiko (PH)
spettmeis	<i>Sitta europaea</i>	Livskraftig (LC)
steinskvett	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Livskraftig (LC)
stokkand	<i>Anas platyrhynchos</i>	Livskraftig (LC)
storskarv	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Livskraftig (LC)
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)
stær	<i>Sturnus vulgaris</i>	Nær truet (NT)
svartand	<i>Melanitta nigra</i>	Nær truet (NT)
svartbak	<i>Larus marinus</i>	Livskraftig (LC)
sædgås	<i>Anser fabalis</i>	Sårbar (VU)
teist	<i>Cepphus grylle</i>	Sårbar (VU)
tjeld	<i>Haematopus ostralegus</i>	Livskraftig (LC)
toppdykker	<i>Podiceps cristatus</i>	Nær truet (NT)
vipe	<i>Vanellus vanellus</i>	Sterkt truet (EN)
ærfugl	<i>Somateria mollissima</i>	Nær truet (NT)

Rødlistede arter observert i Vikaleiret 2008 – 2018

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Rødlistetatus	Funndato
sjøorre	<i>Melanitta fusca</i>	Sårbar (VU)	09.02.2008
ærfugl	<i>Somateria mollissima</i>	Nær truet (NT)	09.02.2008
alke	<i>Alca torda</i>	Sterkt truet (EN)	09.02.2008
havelle	<i>Clangula hyemalis</i>	Nær truet (NT)	09.02.2008
svartand	<i>Melanitta nigra</i>	Nær truet (NT)	28.02.2009
gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	Nær truet (NT)	28.02.2009
horndykker	<i>Podiceps auritus</i>	Sårbar (VU)	28.02.2009
ærfugl	<i>Somateria mollissima</i>	Nær truet (NT)	28.02.2009
gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	Nær truet (NT)	05.09.2009
ærfugl	<i>Somateria mollissima</i>	Nær truet (NT)	05.09.2009
svartand	<i>Melanitta nigra</i>	Nær truet (NT)	13.02.2010
sjøorre	<i>Melanitta fusca</i>	Sårbar (VU)	13.02.2010
ærfugl	<i>Somateria mollissima</i>	Nær truet (NT)	13.02.2010
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)	26.03.2010
sjøorre	<i>Melanitta fusca</i>	Sårbar (VU)	26.01.2011
fiskemåke	<i>Larus canus</i>	Nær truet (NT)	03.05.2011
ærfugl	<i>Somateria mollissima</i>	Nær truet (NT)	03.05.2011
sjøorre	<i>Melanitta fusca</i>	Sårbar (VU)	31.03.2012
fiskemåke	<i>Larus canus</i>	Nær truet (NT)	31.03.2012
svartand	<i>Melanitta nigra</i>	Nær truet (NT)	31.03.2012
ærfugl	<i>Somateria mollissima</i>	Nær truet (NT)	31.03.2012
toppdykker	<i>Podiceps cristatus</i>	Nær truet (NT)	31.03.2012
ærfugl	<i>Somateria mollissima</i>	Nær truet (NT)	07.02.2013
sjøorre	<i>Melanitta fusca</i>	Sårbar (VU)	07.02.2013
gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	Nær truet (NT)	28.02.2013
bergirisk	<i>Carduelis flavirostris</i>	Nær truet (NT)	28.02.2013
stær	<i>Sturnus vulgaris</i>	Nær truet (NT)	04.04.2013
hettemåke	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Sårbar (VU)	04.04.2013
hettemåke	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Sårbar (VU)	07.04.2013
fiskemåke	<i>Larus canus</i>	Nær truet (NT)	07.04.2013
ærfugl	<i>Somateria mollissima</i>	Nær truet (NT)	07.04.2013
sædgås	<i>Anser fabalis</i>	Sårbar (VU)	26.04.2013
svartand	<i>Melanitta nigra</i>	Nær truet (NT)	08.11.2013
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)	26.01.2014
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)	26.01.2014
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)	27.03.2014
teist	<i>Cephus grylle</i>	Sårbar (VU)	22.08.2014
brushane	<i>Calidris pugnax</i>	Sterkt truet (EN)	22.08.2014
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)	29.01.2015
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)	14.02.2015
hettemåke	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Sårbar (VU)	16.04.2016
gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	Nær truet (NT)	16.04.2016

fiskemåke	<i>Larus canus</i>	Nær truet (NT)	16.04.2016
horndykker	<i>Podiceps auritus</i>	Sårbar (VU)	16.04.2016
sjøorre	<i>Melanitta fusca</i>	Sårbar (VU)	16.08.2016
svartand	<i>Melanitta nigra</i>	Nær truet (NT)	16.08.2016
svartand	<i>Melanitta nigra</i>	Nær truet (NT)	26.01.2017
stær	<i>Sturnus vulgaris</i>	Nær truet (NT)	26.01.2017
svartand	<i>Melanitta nigra</i>	Nær truet (NT)	09.02.2017
horndykker	<i>Podiceps auritus</i>	Sårbar (VU)	16.02.2017
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)	07.03.2017
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)	08.03.2017
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)	13.03.2017
gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	Nær truet (NT)	01.11.2017
storspove	<i>Numenius arquata</i>	Sårbar (VU)	27.11.2017
sjøorre	<i>Melanitta fusca</i>	Sårbar (VU)	19.01.2018
havelle	<i>Clangula hyemalis</i>	Nær truet (NT)	19.01.2018
svartand	<i>Melanitta nigra</i>	Nær truet (NT)	04.02.2018
fiskemåke	<i>Larus canus</i>	Nær truet (NT)	04.02.2018

Enkel besøksstrategi for 8 fuglefredningsområder i Trondheimsfjorden våtmarkssystem

Fylkesmannen i Trøndelag

1. Innledning

Dette er en felles besøksstrategi for følgende fuglefredningsområder:

- Lundleiret (Steinkjer)
- Vikaleiret (Inderøy)
- Bjørga (Verdal)
- Tynesfjæra (Levanger)
- Alnes (Levanger)
- Falstadbukta (Levanger)
- Vinnan og velvengen (Stjørdal)
- Vikanbukta (Stjørdal)

Områdene ble foreslått vernet gjennom verneplanen for sjøfuglområder i Nord-Trøndelag, og de fleste ble vernet i 2003, med unntak av Vikanbukta som ble vernet i 2008. Alle områdene ble innlemmet i Ramsar-området Trondheimsfjorden våtmarkssystem i 2014. I forbindelse med forvaltningsplanarbeid for områdene utarbeides det nå en felles besøksstrategi. Denne strategien danner grunnlaget for utplassering av informasjonsplakater ved verneområdene.

Figur 1. Alnes fuglefredningsområde i Levanger kommune. Foto: Erlend Skutberg

2. Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget for de åtte fuglefredningsområdene står beskrevet i forvaltningsplanene. Mye av kunnskapen er hentet fra verneplanen, mens nyere informasjon om områdene er basert på observasjoner av sjøfugl som er registrert i artskart, samt nyere NiN-kartlegging.

Hovedformålet med verneområdene er å ivareta fuglelivet og dets leveområder i viktige fjære- og gruntvannsområder, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv som er viktig for fuglenes livsmiljø. Områdene er viktige leveområder for marint tilknyttede fuglearter i en region med stor menneskelig aktivitet. De fleste områdene har størst verdi som beite- og hvileområder under vår- og høsttrekket, men noen av områdene er også viktige hekkeområder for sjøfugl. Mange av områdene benyttes i tillegg som overvintringsområde for ærfugl og andre ender.

2.1 Sårbare naturverdier

Sjøfuglene er sårbare for forstyrrelser, og det er ikke ønskelig med mer aktivitet og tilrettelegging nært strandkanten.

2.2 Den besøkende

Det er store forskjeller mellom områdene når det gjelder hvor mye de besøkes. Det finnes viktige tur- og friluftsområder i tilknytning til Lundleiret, Vikaleiret og Tynesfjæra. Vikanbukta ligger nært hytte- og friluftsområder, mens Vinnan og Velvängen grenser til arealer som benyttes til blant annet campingplasser.

Lundleiret fuglefredningsområde strekker seg noe innover Skåtangen som er et mye brukt friluftsområdet. Området som er mest brukt ligger imidlertid på sørsiden av tangen, mens verneområdet ligger på nordsiden. Det er imidlertid etablert stier og bålplasser langs verneområdet, og det er behov for flere verneskilt i området.

Vikaleiret grenser i nord mot Hundstangen og et mye brukt friluftsområde på Sundsand. Det er registrert slitasje på vegetasjonen i denne delen av verneområdet, men det er usikkert om det er positivt eller negativt for floraen. Ferdsel i dette området har trolig liten betydning for fuglelivet.

Det går en vei langs mesteparten av Tynesfjæra. Dette er en populær turvei, og området benyttes i tillegg en del som ekskursjonsområde for studenter ved Nord Universitet. På grunn av områdets nærhet til Levanger sentrum og Røstad, er dette et område som er egnet for ekskursjoner og informasjonsformidling. Menneskelig trafikk i området kan medføre forstyrrelse for fuglelivet, og det er derfor viktig med god informasjon i dette området

I Falstadbukta finnes det et fugletårn. Området ligger nært Ekne sentrum, og har trolig verdi som nærturterreng for Ekne skole og beboere i boligfeltet. Det ligger i tillegg en småbåthavn ved Falstadberget, ca. 300 m utenfor vernegrensen.

Vinnan og Velvängen ligger rett utenfor to campingplasser, og området er derfor trolig mye besøkt. Her er det viktig med god informasjon til de besøkende.

Vikanbukta ligger nært hytte- og turområder. I tillegg til eksisterende infotavle ved Vikanvegen bør det settes opp informasjon om verneområdet i enden av Sutterøygata eller Storvikavegen.

Bjørnga og Alnes er områder som er mindre brukt. Bjørnga ligger imidlertid nært E6, og det finnes en parkeringslomme med toalett og informasjonstavle her. Her finnes det fra før informasjon om verneområdet og det bør vurderes å bytte ut denne plakaten på sikt.

3. Mål

Målet med besøksstrategien er å bidra til at rett informasjon havner på rett plass i tilknytning til verneområdene. Det er ikke ønskelig med økt ferdsel i områdene, av hensyn til fuglelivet, men for at folk skal opptre varsomt i og rundt verneområdene er det viktig med god informasjon.

4. Tiltaksplan

Det planlegges ikke andre tilretteleggingstiltak enn oppføring av informasjonsplakater.

4.1 Behov for informasjonsplakater

Det finnes fra før informasjonsplakater i de fleste verneområdene, men plakatene er av ulik alder og kvalitet. På sikt skal alle plakatene byttes ut med nye etter ny mal, men det kommer ikke til å bli prioritert i 2018.

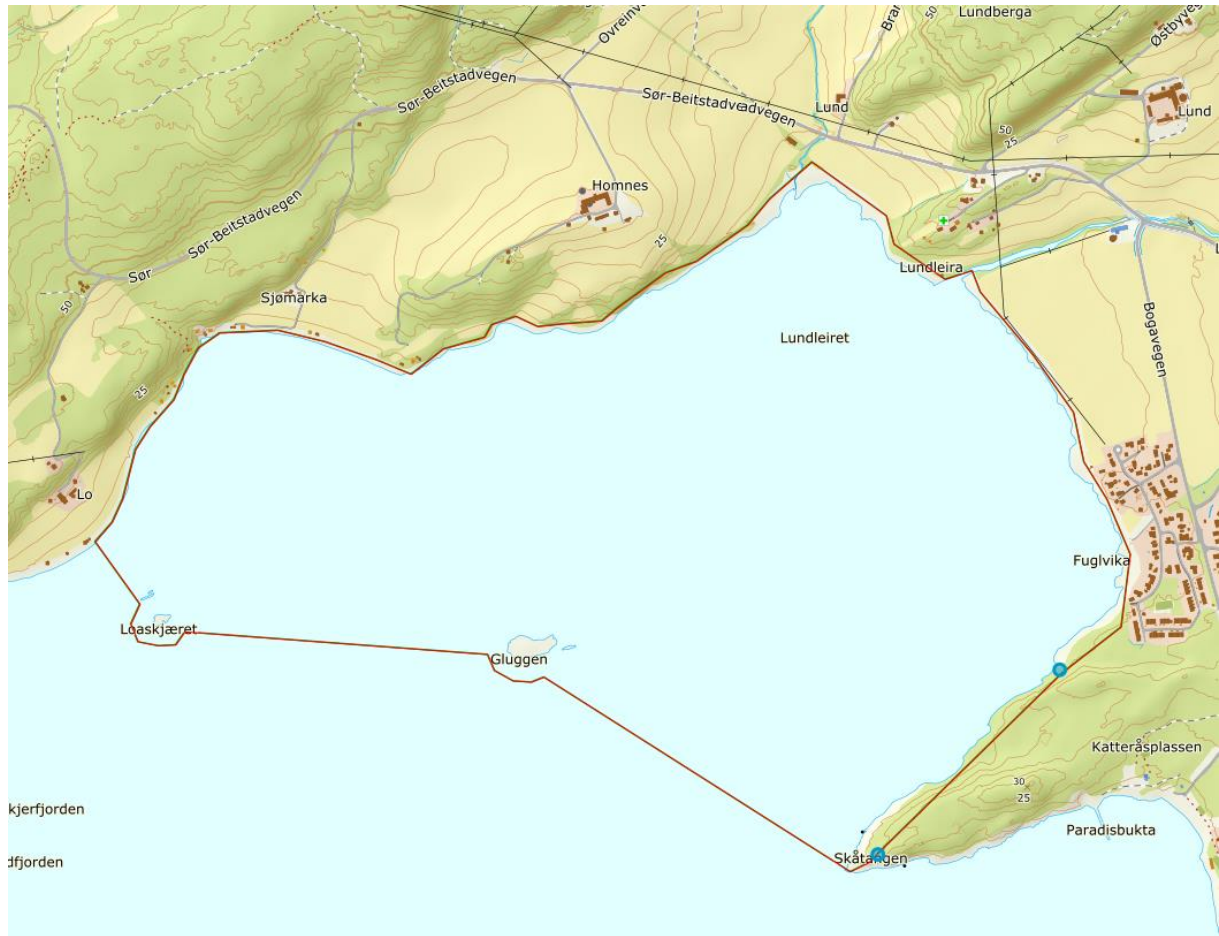
Tabell 1. Oversikt over hvor mange plakater som trengs i de ulike verneområdene. Prioritering er gitt på en skala fra 1 (høyest prioritert) til 3 (lavest prioritert).

Fuglefredningsområde	Prioritering	Antall plakater
Lundleiret	3	0-1 (ingen plakat fra før)
Vikaleiret	3	0-1 (ingen plakat fra før)
Bjørnga	3	1
Tynesfjæra	1	2
Alnes	3	0-1 (ingen plakat fra før)
Falstadbukta	2	2
Vinnan og Velvangen	2	2
Vikanbukta	2	2

Figur 2. Eksisterende informasjonstavle ved Vinnan og velvangen fuglefredningsområde. Foto: Erlend Skutberg

Vedlegg 1 – kart Lundleiret

Figur 3. Blå flekker markerer bålplasser i området. Det kan være aktuelt å sette opp en informasjonsplakat på en av disse plassene.

Vedlegg 2 – kart Vikaleiret

Figur 4. Blå flekk markerer sted hvor det kan være aktuelt å sette opp en informasjonsplakat.

Vedlegg 3 – kart Bjørga

Figur 5. Blå flekk markerer hvor det står infoplakat per nå. Plakaten skal erstattes på sikt.

Vedlegg 4 – kart Tynesfjæra

Figur 6. Blå flekker markerer hvor det står infoplakater i dag. Disse skal erstattes med nye plakater.

Vedlegg 5 – kart Alnes

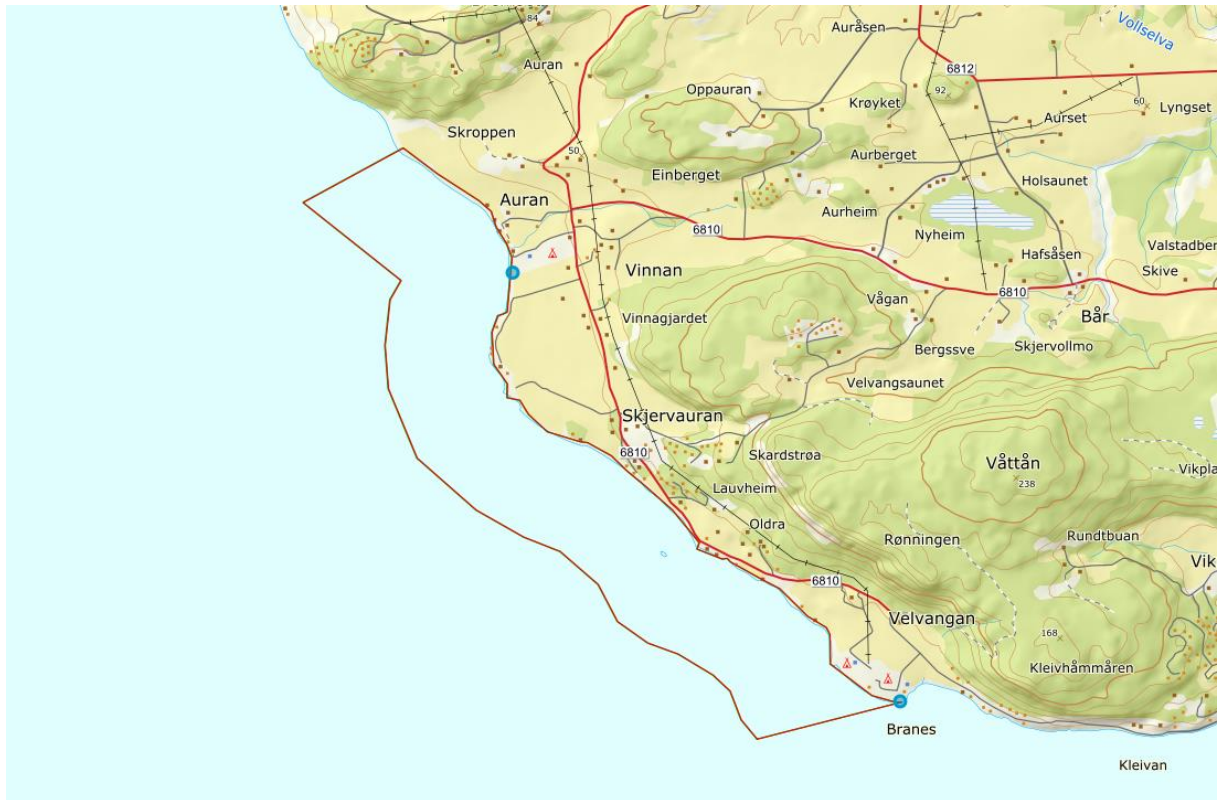
Figur 7. Blå flekk markerer hvor det kan være aktuelt å sette opp en informasjonsplakat. Det er relativt lite ferdsel i området og tiltaket er derfor ikke høyt prioritert.

Vedlegg 6 – kart Falstadbukta

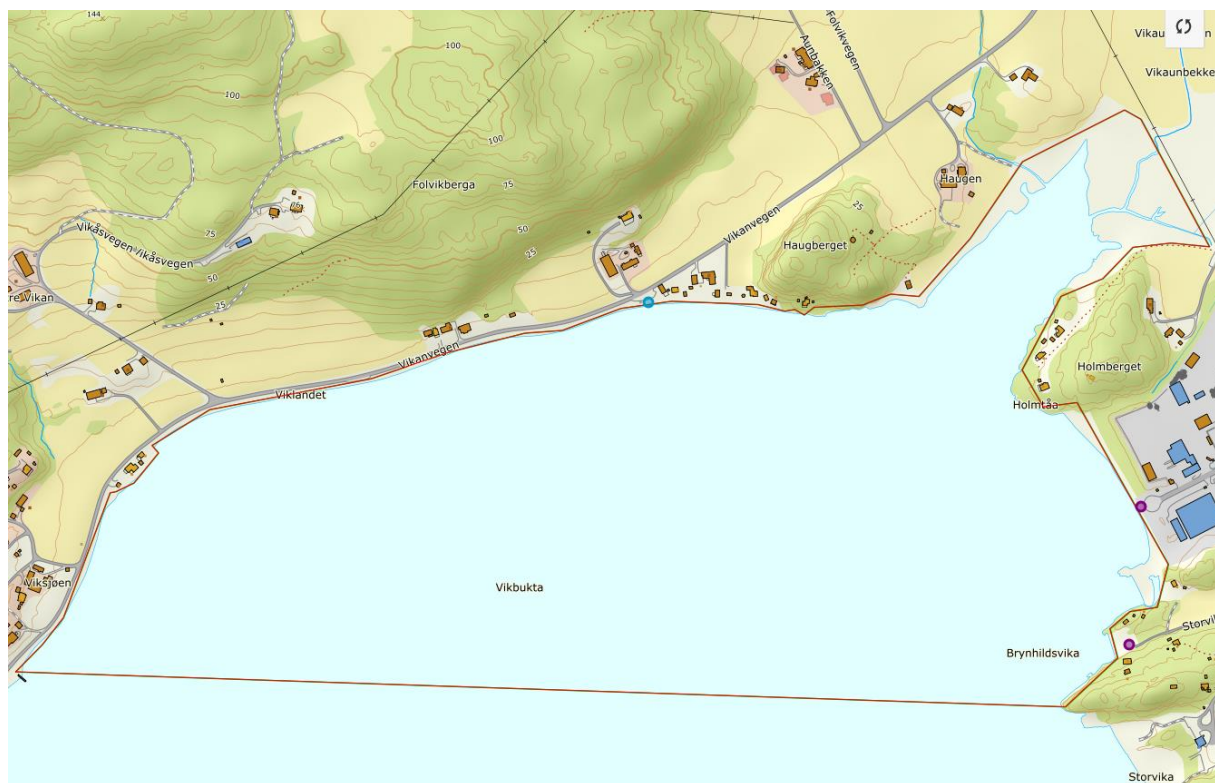
Figur 8. Blå sirkler markerer hvor det står infoplakater per nå. Disse skal byttes ut på sikt.

Vedlegg 7 – kart Vinnan og velvangen

Figur 9. Blå flekker markerer hvor det står informasjonsplakater per nå. Disse skal byttes ut på sikt.

Vedlegg 8 – kart Vikanbukta

Figur 10. Blå flekk markerer hvor det står infoplakat i dag. Denne skal byttes ut på sikt. Det kan i tillegg være aktuelt å sette opp en ny infoplakat ved en av de lilla flekkene.

Rødhyll

Gullregn

Kjempespringfrø (hovedforekomst 2014)

Kjempespringfrø (funnet kun i 2013)

Trondheimsfjorden

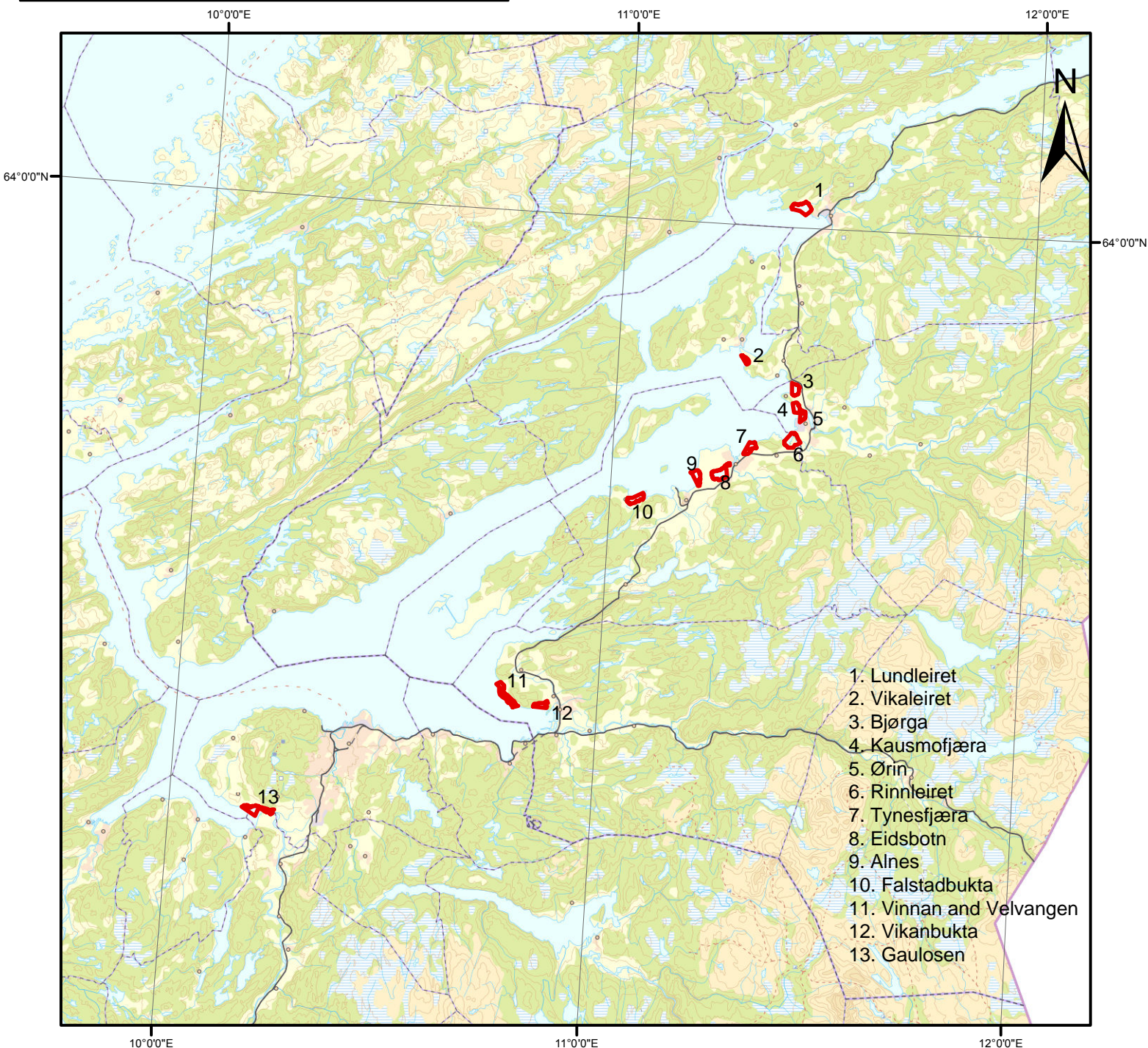
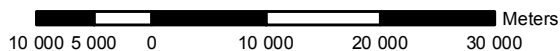
CONVENTION ON WETLANDS
(Ramsar, Iran, 1971)

Legend

	Trondheimsfjorden Wetland Systems		Coniferus forest
Land cover inside Reserve			Mixed forest
	Land occupied by agriculture		Broad-leaved forest
	Peatland		Sparsely vegetated areas
	Water		

Scale 1:661 397

1. Lundleiret
2. Vikaleiret
3. Bjørga
4. Kausmofjæra
5. Ørin
6. Rinnleiret
7. Tynesfjæra
8. Eidsbotn
9. Alnes
10. Falstadbukta
11. Vinnan and Velvangen
12. Vikanbukta
13. Gaulosen

FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Statens hus, Strandveien 38, Pb 2600, 7734 Steinkjer | fmtlpost@fylkesmannen.no | www.fylkesmannen.no/trondelag

